

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

SAHİP VE BAŞMUHARRİRİ:
Paris Hukuk Fakültesi Doktora
AVUKAT
GAD FRANKO MİLÂSLI

Adres: Galata, Bahtiyar han Bay Gad Franko yazıhanesi

Telefon: 43009

Bir nüshanın bedeli 25 kuruştur.

Bir senelik abonemanı posta ücretile beraber
250 kuruştur.

Türkiye harici için 300 kuruştur.

İSTANBUL
MARİFET BASİMEVİ

MAHKEME İÇTİHATLARI

JURISPRUDENCE

Temyiz mahkemesi birinci

ceza dairesi

Esas : 2135

Karar : 2368

Tarih 19 - 12 - 935

Hulâsa: Adam öldürmek. - Takdiri azaltıcı sebepler. - Vekâlet ücretinin davada taraflardan olmayan vekile verilmesine karar verilemez.

(Suçlu : Sabit - mahkemesi : Bursa ağır ceza D. Karar tarihi 31 - 12 - 934).

Cezayı azaltıcı takdirî sebebin vücudiyle beraber Şükrüyü kasten öldürmekten suçlu Haydar oğlu Sabitin ceza kanununun 448, 59, 31 ve 33 üncü maddelerine tevfikân on sene ağır hapse konulmasına ve müebbeden hidematı ammeden memnuiyetine ve cezası içinde mahcuriyeti kanuniye halinde bulundurulmasına ve 500 lira tazminat ile 25 lira ücreti vekâletin kendisinden alınarak tazminatın ölenin veresesine ve ücreti vekâletin avukat İsmail Hakkıya verilmesine dair Bursa ağır ceza mahkemesinden verilen 31 - 12 - 934 tarihli hükmün temyizen tetkiki suçlu tarafından istida ve para depo edilerek dava dosyası C. Baş. M. U. liginden tebliğname ile temyiz mahkemesi birinci ceza dairesine gönderilmekle okunup iş anlaşıldıktan sonra icabı konuşuldu.

Dava evrakı ve zabıtname mündericatına ve duruşmada toplanıp karar yerinde gösterilen subut sebeplerine ve fiilde cezayı azaltıcı sebebin mahiyeti mahkemece takdir edilmiş olmasına göre suçlunun itirazları yerinde değilse de vekâlet ücretinin davada taraflardan olmayan vekile verilmesine karar verilmesi yolsuz olduğundan tasdika mütedair tebliğnamenin reddiyle hükmün yalnız bu sebepten ceza muhakemeleri usulü kanununun

321 inci maddesi mucibince bozulmasına ve evrakın yerine depo edilmiş olan on liranın sahibine iadesine ve 500 kuruş bozma harcının ilerde haksız çıkacak taraftan alınmasına 19-12-935 tarihinde söz birliğiyle karar verildi.

1 — Temyizin bu kararında mühim bir nokta vardır: Ücreti vekâlet meselesi. Mahkemei asliye müddeabihin müddeiye itasına, takdir ettiği ücreti vekâletin dahi müddei vekiline verilmesine karar vermişti. Mahkemei temyiz bu kararı nakzeylemiştir. Ücreti vekâlet vekile değil müekkile aittir. Filhakika vekiller taraflardan değildir. Kendi davaları mevcut değildir. Ve hakkı davaları da yoktur. Bir dava ikame eden kimse, davasında müddeabih ile beraber masarifi muhakemeyi talep ediyor. Bu masarif evvel emirde harçlardan ibarettir. Fakat aynı zamanda ücreti vekâlet masariften sayılır. Bu itibarlardır ki, davaların vekil marifetile yapılması mecburî olmayan memleketlerde dahi, ücreti vekâletin mahkûmün'aleyh tarafından tesviyesi lâzımdır. Esas itibarıyla müekkil vekiline vermiş olduğu ücretin tamamını istemesi lâzımdır. Fakat resmî bir tarife olmadığı cihetle müekkilin verebileceği ücretin miktarı malûm ve muayyen değildir. Müekkil, vermiş olduğu ücretin tamamını talep edemez. Hakim vekilin mesaisini nazarı itibara alarak ücret takdir eder. İşte bazı mahkemelerin hatası bundan ileri geliyor. «Madam ki, vekilin mesaisine göre ücret takdir ediliyor; demek oluyor ki, bu ücret vekile aittir» diyorlar.

2 — Yukarda söylediğimiz veçhile vekilin hasımdan ücret almağa hakkı yoktur. Evvelâ taraflardan değildir. Kendisinin bir davası yoktur. Sanîyen böyle bir davası olamaz. Çünkü bu bapta hakkı davası olamaz. Doğrudan doğruya hasımdan ücret talep etmiş olsaydı hasım (ben sizinle mukavele yapmadım ve benim size karşı haksız bir fiilim yoktur; Bu itibarla aleyhime hakkı davanız yoktur) diyecekti.

3 — Şimdi, bu esasın neticelerini tespit edelim.

Ş Ücret müekkilin olmasına göre yapılacak takip talebi vekil namına değil müekkil namına yapılması lâzımdır. Arada vekil istifa etmiş ise müekkil ücreti vekâletin tahsili için başka bir vekile müracaat edebilir.

Vekil doğrudan doğruya bu ücretin tahsili için kendi namına icraya müracaat edemez.

§ Temyiz edilmekle beraber ilâm icra ve ücret istifa edildikten sonra nakzedilir ve kespi kat'iyet eden yeni karar mucibince müddeabihin ve ücretin istirdadı icap ederse ücret vekilden istenilemez.

§ Evlilik devam ettiği müddetçe karı koca arasında cebri icraya tevessül edilemez. Karı kocası aleyhine boşanma davasını ikame ederek, davayı kaybetmiş ve mahkeme kocanın vekili için ücret hükmeylemiş ise işbu ücret icraen tahsil edilemez.

§ Ücret vekilin borcundan dolayı haciz edilemez.

§ 10.000 lirahk bir dava ikame eden müddei vekiline 200 lirahk bir ücret vermeği kabul etmiştir. Dava uzun seneler sürmüş, mahkeme 500 lira ücret hükmeylemiştir. Prensip itibariyle vekil müekkilinden 500 lira talep edemez. Fakat bu suretle müekkil için gayrı meşru bir menfaat te'min edilmiş olmuyor mu? Acaba, mahkûmun'aleyh haksız surette mal iktisap ettiniz, mahkeme zararınızı takdir ederken fazla hükmetmiştir diyerek 300 liranın istirdadını talep edemez mi? Karara müstenit olan bir alacağın istirdadı mevzuubahs olamaz. Çünkü ilâmın hükmü kalmaz. Vekil dahi haksız mal iktisabından bahsedemez. Çünkü böyle bir daava ikame edebilmek için kendisinin bir zarar görmüş olması şarttır. Halbu ki, getirdiğimiz misalde böyle bir zarar mevcut değildir. Fakat, yalnız müekkili ile yapmış olduğu mukavelede tespit edilen ücretle sebk etmiş olan mesaisi arasındaki nispetsizliği ileri sürerek fazla 300 lirayı talep edebilir.

§ 10000 Lirahk bir dava ikame edilmiştir. Müddei vekiline 1000 Lira ücret vermeği kabul etmiş 500 Lira dahi peşinen vermiştir. Dava kazanılmış ve mahkeme ancak 400 Lira ücret hükmeylemiştir. Arada müddei iflâs etmiştir. Müddei namına masa müddeabihi ve ücreti ahzylemiştir. Vekili dahi masaya müracaat edecek ve garameten 500 Lirayı istifa edecektir. Vekil ücreti vekâlet olarak tahsil edilen 400 Liranın tamamen kendisine verilmesini talep edemez.

N. S.